

Помаз Ю. В.

к.і.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства

Яковлєва О. С.

ЗВО спеціальності 281Публічне управління та адміністрування

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

ДЕРЖАВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

Агропромисловий комплекс України – це основна складова національного господарства та єдина цілісна виробничо-економічна система, що включає в себе сукупність галузей, зокрема сільськогосподарські, науково-виробничі, промислові і навчальні, які в своєму поєднанні спрямовані на одержання, транспортування, зберігання, переробку та реалізацію сільськогосподарської продукції. Від інших міжгалузевих комплексів він суттєво відрізняється за своєю структурою та складом і визначає рівень життя населення, стан соціально-економічного розвитку країни, забезпечення промисловості сировиною сільського господарства та продовольчу безпеку країни [1].

Мета аграрної політики України в сучасних умовах існування – формування сприятливого інвестиційного клімату в агропромисловому комплексі, перетворення держави на стабільного експортера сільськогосподарської продукції до багатьох зарубіжних країн та інтенсивна розбудова українського села, а також формування самодостатніх територіальних громад у сільській місцевості. Нову аграрну політику необхідно формувати таким чином, щоб промислове виробництво мало здатність найкращим чином забезпечувати потреби АПК. Тому оптимальне поєднання ринкових важелів із державним регулюванням є важливим напрямом цієї політики [3].

Державно-правове регулювання аграрного сектора економіки є самостійним інститутом аграрного права та визначає сукупність заходів із

визначення системи органів державного управління, у віданні яких знаходиться агропромисловий комплекс, із прийняття і належного виконання нормативно-правових актів і законів про сільське господарство, закріплення компетенцій цих органів.

Міністерство аграрної політики та промисловості України як орган виконавчої влади є центральним органом управління сільським господарством, в межах своїх повноважень забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері сільського господарства, у сфері нагляду в системі інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу та з питань продовольчої безпеки держави [2].

Основою реформування агропромислового комплексу та підвищення його конкурентоспроможності є зміна відносин власності, формування аграрної економіки та забезпечення раціональних виробничо-територіальних зв'язків між структурними елементами АПК.

Державна аграрна політика у напрямі збалансування системи агропромислового виробництва спрямована на забезпечення максимальної реалізації різними виробниками своїх можливостей шляхом:

- стимулювання розвитку сімейних фермерських господарств, фермерських господарств, сільськогосподарських кооперативів та аграрних кластерів;
- створення ефективної системи державної підтримки для малих виробників сільськогосподарської продукції, включаючи сприяння їх об'єднанню;
- сприяння створенню конкурентних переваг у виробництві нішевої продукції та продукції з високою доданою вартістю;
- сприяння створенню конкурентних переваг на міжнародних ринках для виробників сільськогосподарської продукції, а також забезпечення розвитку логістичних потужностей та стабільності оподаткування [3].

У сучасних умовах виділяють такі основні напрями та принципи участі держави в регулюванні аграрних відносин: реалізація аграрної реформи;

забезпечення ефективного регулювання та прогнозованості розвитку аграрного сектору; впровадження сучасних технологій та інтенсивних методів господарювання; формування ринку землі і сільськогосподарської продукції; підтримка розвитку фермерства та кооперації; раціоналізація використання сільськогосподарських угідь та підвищення якості ґрунтів; фінансування, кредитування, страхування суб'єктів АПК; стабілізація фінансової безпеки підприємств АПК; впровадження особливих умов участі сільськогосподарських підприємств у фінансових відносин, зокрема спеціального оподаткування та квот; надання ефективної державної підтримки виробникам сільськогосподарської продукції; захист вітчизняних виробників при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; розвиток наукової діяльності в сфері агропромислового виробництва; забезпечення сталого сільського розвитку та зайнятості сільського населення та збільшення їх доходів, що дає змогу сформувати на селі середній клас. Важливим є те, що аграрні перетворення в першу чергу здійснюються заради селян, створення для них гідних умов праці та відпочинку, підтримки статусу села [3].

Функція держави з підтримки міжнародної економічної діяльності аграрних виробників полягає у допомозі багатьом господарствам подолати збитковість через проведення гнучкої податкової, страхової, цінової, кредитної політики. Варто проводити більш гнучку податкову політику та політику квотування, підвищуючи конкурентоспроможність вітчизняних товарів на внутрішньому ринку, порівняно з імпортними. Це допоможе підвищити ринкові позиції українських агропромислових підприємств та дозволить акумулювати кошти на модернізацію виробництва, здійснювати переробку продукції рослинництва, тваринництва і виробляти кінцевий продукт.

Таким чином, державне регулювання сільського господарства передбачає запровадження державної підтримки вітчизняних аграрних товаровиробників шляхом забезпечення стабільного фінансування

підприємств агропромислового комплексу за бюджетними програмами підтримки їх розвитку.

Отже, за допомогою розумного державного регулювання, сільське господарство України в перспективі може стати одним з головних джерел експорту. Цьому сприяють і великі масштаби сільськогосподарського землекористування і родючі землі. У перспективі Україна може не лише повністю забезпечити власні потреби в сільськогосподарській продукції, а й істотно збільшити свій експортний потенціал.

Список використаних джерел

1. Качан Є. П. Регіональна економіка. Київ, 2011. 670 с.
2. Про затвердження Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 1119 / Верховна Рада України.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1119-2015-%D0%BF> (дата звернення: 14.03.2019).
3. Про основні засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку : Проект Закону України від 04.10.2018 / Верховна Рада України.
URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64742 (дата звернення: 26.03.2019).